

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

לפני הרכב כבוד השופטים:

אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]
תמר נאות פרי
גיל קרזבום

מדינת ישראל המערערת בעפ"ג 46767-03-23
והמשיבה בעפ"ג 60938-03-23

נגד

מוניר כיאל ת"ז 26226423 המשיב בעפ"ג 46767-03-23
והמערער בעפ"ג 60938-03-23

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

פסק דין

השופט אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד]

לפנינו שני ערעורים על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו שניתן במסגרת ת"פ 921-12-15 (כבי השופטת טנוס), ערעור המדינה על קולת העונש (עפ"ג 46767-03-23) וערעור המשיב על חומרת העונש (עפ"ג 60938-03-23). מטעמי נוחיות בלבד אכנה את הצדדים, המדינה והמערער שכנגד.

מבוא

1. בית המשפט קמא הרשיע את המערער שכנגד על פי הודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן בשנית בביצוע 9 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן-החוק), ב-9 עבירות של התחזות לעורך דין, עבירה לפי סעיף 97(א) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961.

העבירות בוצעו במהלך השנים 2010-2015, בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין שנה לבין שנתיים מאסר בפועל, החליט לחרוג מהמתחם ולהשית על המערער שכנגד, 9 חודשי מאסר לביצוע בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה, צו מבחן, קנס ופיצוי למתלוננים. ביצוע עבודות השירות עוכב עד להכרעה בערעור.

2. המדינה שלא השלימה עם גזר הדין ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל ולקבוע את עונשו של המערער שכנגד סמוך לרף העליון של המתחם, היא התנגדה לחריגה מהמתחם, הפנתה לתוכן התסקירים והדגישה כי שניים מהאישומים מתייחסים לעבירות ישנות אך לגבי האישומים שמתייחסים לשנים 2014, 2015 כתב האישום הוגש ביום 1.12.2015 והתמשכות ההליכים הייתה בשל התנהגות המערער שכנגד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

1 המערער שכנגד ביקש להפנותו לקבלת תסקיר עדכני להמחשת הליכי השיקום והטיפול בהם
2 הוא נוטל חלק, הדגיש כי העבירות בוצעו לפני 8 ו-13 שנים. עוד טען כי לא ביצע מאז עבירות,
3 מצבו הבריאותי הורע, הוא עבר אירוע מוחי, נמצא בהליך גירושין וקרע משפחתי וגם בשל כך
4 ביקש לקצר את תקופת המאסר שנקבע לביצוע בעבודות שירות.

5
6 קביעות בית משפט קמא בגזר הדין

7 4. על אף שהמערער שכנגד אינו עורך דין ומעולם לא קבל רישיון לעסוק בעריכת דין, הוא לא בחל
8 להציג את עצמו כעורך דין בפני קורבנותיו, תוך הצגת מצג שווא כי הוא עורך דין, ואף הגדיל
9 לעשות כאשר פגש חלק מקורבנותיו בלשכת ההוצאה לפועל ובבתי המשפט או במשרד עורכי
10 דין, ובכך העצים את מצג השווא שהציג בפניהם.

11
12 לא זו אף זאת, המערער שכנגד ניצל את מצוקת קורבנותיו ששמו בו את מבטחם, ניצל את
13 תמימותם, קבל מהם כספים רבים במרמה תוך שנטע בלבם תקוות שווא כי יוכל לטפל
14 בענייניהם בהיותו עורך דין, מבלי לעשות דבר, והכל בשל בצע כסף ובמטרה להשיג לעצמו כסף
15 קל.

16
17 ריבוי המעשים שבוצעו לאורך תקופה מצביע על כך שלא מדובר במעידה חד-פעמית או בכשל
18 התנהגותי ארעי וחולף. נסיבות העבירה שתוארו לעיל מלמדות שהמערער שכנגד ביצע את זממו
19 בשיטתיות, בעורמה ובתחכום, תוך תכנון מעשיו.

20
21 המערער שכנגד שלשל לכיסו סכומי כסף רבים. אומנם חלק קטן מכספי המרמה הוחזרו
22 לקורבנות עוד לפני הגשת כתב האישום, אולם מרבית כספי המרמה נותרו בידי ולא הוחזרו עד
23 היום וסכומם המצטבר עומד על כ-170,000 ₪ בערכי קרן.

24
25 הודאת המערער שכנגד חסכה שמיעת חלק מעדי התביעה, אין לו הרשעות קודמות ועד היום
26 לא הסתבך בפלילים, עבר אירוע מוחי קל, סובל ממצבים רפואיים שונים ומצבו הכלכלי קשה.

27
28 למערער שכנגד הייתה תרומה משמעותית להתמשכות ההליך בשל בקשות דחיה רבות שהוגשו
29 מטעמו. הוא לוקח אחריות, מגלה אמפתיה אמיתית כלפי הקורבנות. הוא בתחילתו של הליך
30 טיפולי שמפחית מהסיכון להישנות הסתבכותו בעתיד.

31
32 5. לאור הנסיבות החליט בית משפט קמא לחרוג ממתחם העונש ההולם שנע בין שנה לבין שנתיים
33 מאסר בפועל, גם בשל הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות, ומשום ששליחתו למאסר מאחורי
34 סוג ובריח עלולה לחבל במאמצי שיקומו, ולכן הועדף הפן השיקומי.

35
36 דין

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

6. כידוע, ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את עונשו של נאשם אלא בוחנת את סבירות העונש שגזרה הערכאה הדיונית. ההתערבות בעונש תעשה מקום בו מצאה ערכאת הערעור כי נפלה בגזר הדין טעות מהותית או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה.
7. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבור כי טעה בית משפט קמא והקל בצורה בלתי סבירה בעונשו של המערער שכנגד.
8. בהתעלם בשלב זה משני האישומים הראשונים, כתב האישום הוגש ביום 1.12.2015 בגין עבירות מהשנים 2014-2015, האחרונה מיום 15.10.2015 (אישום שביעי) ולמרות זאת רק ביום 10.6.2021 הודה המערער שכנגד בעובדות כתב האישום המתוקן, רק לאחר עדות כל המתלוננים, במשך 5.5 שנים התמשכו ההליכים בעיקר בשל דרך התנהלותו של המערער שכנגד כפי שצוין במפורש בגזר הדין, ומיותר להזכיר כי בנסיבות אלו אין לזקוף לזכותו של המערער שכנגד את הפער בין מועד ביצוע העבירות למועד גזר הדין, המערער שכנגד היה זה שבמעשיו גרם למרביתו של פער הזמנים.
9. עוד אציין כי לטעמי טעה בית משפט קמא שבמסגרת שיקוליו לחריגה ממתחם העונש ההולם התייחס בין השאר לשני אשומים שבוצעו כ-5 שנים לפני הגשת כתב האישום. אין מחלוקת כי לגביהם קיים שיהוי כבד, אך שיהוי בהגשת כתב אישום הוא שיקול בעת קביעת העונש בתוך המתחם, לפי הוראות החוק כנוסחו היום והפסיקה שיהוי אינו יכול להוות שיקול לחריגה מהמתחם.
10. כפי שפורט בגזר הדין מעשיו של המערער שכנגד חמורים מאוד, הם נמשכו תקופה ארוכה, בשיטתיות ובתחכום תוך ניצול קורבנות תמימים שהיו במצוקה, התנהגותו מהווה פגיעה בשלטון החוק ובציבור עורכי הדין והעונש הראוי במקרה זה, למרות התסקירים החיוביים הוא עונש של מאסר בפועל של ממש מאחורי סורג ובריח.
- ראו לעניין זה החלטת כב' השופט אלרון ברע"פ 2163/19 מרכוס נגד מדינת ישראל (3.4.2019), באותו מקרה בגין שני מקרים של התחזות לעורך דין וקבלת כספים במרמה, נדון המערער ל-8 חודשי מאסר בפועל ונקבע כי מדובר בגזר דין מתון ומאוזן ובקשתו לערער נדחתה.
- עוד ראו החלטת כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 4025/10 אגבאריה נגד מדינת ישראל (27.5.2010) שקבע בעניין מתחזה לעורך דין כך:
- "המבקש ביצע עבירות חמורות ביותר המחייבות ענישה מרתיעה. ידוע הוא כי עורך דין מחויב בנוסף לידע ולמיומנות, בעמידה בסטנדרטיים גבוהים של אמינות ויושרה, באופן שיצדיק את האמון שנותנים בו לקוחותיו, הציבור בכללותו ובתי המשפט. מי שביודעין מתחזה לעורך דין פוגע פגיעה קשה באינטרס הציבורי ובמערכת המשפט, ובצד התנהגות שכזו יש תג מחיר כבד".
- עוד לעניין מדיניות הענישה בעניין עבירות מרמה, אפנה להחלטת כב' השופט אלרון ברע"פ 1664/23 אמור נגד מדינת ישראל (28.2.2023):

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

- 1 "בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן הרבה של עבירות המרמה
2 והזיוף, אשר פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנחוצים לשם
3 שגשוגה. עוד הובהר, כי חומרתן הרבה של העבירות מצריכה נקיטה
4 במדיניות ענישה מחמירה בגין ביצוען (רע"פ 8778/18 שאויש נ' מדינת
5 ישראל, פסקה 12 (24.12.2018)...לא במעידה חד פעמית עסקינן, ולא
6 במעשים ספונטניים...הערכאות קמא נתנו דעתן לחומרת מעשי
7 המבקשים, לצד יתר נסיבות עניינם, וקבעו כי עליהם לרצות עונש של
8 מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. לא מצאתי עילה להתערב במסקנתן.
9 אף איני מוצא ממש בטענת המבקש 2 כי שיקולי שיקום בעניינו
10 מצדיקים הקלה נוספת בעונשו...ידוע כי שיקולי שיקום אינם חזות
11 הכל, והם נמדדים במלאכת גזירת העונש לצד יתר שיקולי הענישה".
- 12
13 12. לא הייתה כל הצדקה במקרה זה לסטות ממתחם העונש ההולם ומקרה זה מתיישב יותר עם
14 סעיף 40ד (ב) לחוק, לפיו העבירות ומידת אשמו של המערער שכנגד צריכים להיחשב בעלי
15 חומרה יתירה על כל המשתמע מכך, ואין נסיבות מיוחדות או יוצאות דופן המצדיקות חריגה
16 מהמתחם ואפנה לטענת המערער בסעיף 25 לנימוקי הערעור לפיה חרף השנים שעברו ממועד
17 ביצוע העבירות, המערער שכנגד לא פעל לשם תיקון הנזקים שגרם ולא השיב למתלוננים את
18 כספיהם למרות הנזק הרב שנגרם, הגם שבית משפט קמא קבע כי הפיצויים ישולמו תוך שנה.
19
20 עיון בתסקיר האחרון, תסקיר מיום 9.11.2022 מראה כי המערער שכנגד נמצא רק בתחילתו של
21 תהליך טיפולי משמעותי. רק עתה הוא מתחיל להתחבר לחלקים בעייתיים בהתנהלותו,
22 בנסיבות אלו נקודת האיזון שבה אל עבר העיקרון המנחה בענישה – הוא עיקרון ההלימה ולכן
23 גם לא מצאתי סיבה טובה להפנות המערער בשלב זה לשירות המבחן.
- 24
25 ראו פסק דינה של כ' השופטת וילנר בע"פ 1859/22 פלוני נגד מדינת ישראל (8.6.2022):
26 "יש לדחות אף את טענת המערער כי היה מקום לחרוג ממתחמי
27 הענישה בענייננו משיקולי שיקום ולהשית עליו עונש מאסר שירוצה
28 בדרך של עבודות שירות...הכלל הוא ש"יש לנקוט זהירות רבה בהפעלת
29 סעיף 40 לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם הענישה תיעשה אך במקרים
30 חריגים, בבחינת יוצא מן הכלל, כאשר סיכויי שיקום מובהקים מצדיקים
31 זאת" ...אכן, שירות המבחן מציב לנגד עיניו בעיקר את שיקולי השיקום, אך
32 בית המשפט מופקד על מלאכת גזירת העונש מנקודת מבט רחבה יותר,
33 שלוקחת בחשבון שיקולי ענישה נוספים, ובראשם עיקרון ההלימה".
- 34
35 13. גם בעניין מצבו הבריאותי של המערער שכנגד, בית משפט קמא כינה את האירוע המוחי שחווה
36 כאירוע מוחי קל ולא מצאתי כי מצבו הבריאותי של המערער שכנגד ימנע ממנו לשאת בעונש
37 של מאסר בפועל.
- 38
39 14. בהתחשב בעובדה כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין במקרים של קבלת ערעור המדינה
40 ובהתחשב בנסיבות האישיות של המערער אציע לקבל את ערעור המדינה (עפ"ג 46767-03-23)
41 ולהעמיד את עונש המאסר בקצה התחתון של מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, דהיינו
42 על 12 חודש מאסר בפועל ממש חלף מאסר בדרך של עבודות שירות, לבטל את צו המבחן
43 בנסיבות אלו ולדחות את ערעור המערער שכנגד (עפ"ג 60938-03-23).
44
45

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

אברהם אליקים
א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

השופט גיל קרזבום

15. קראתי את חוות דעתו של חברי כב' סגן הנשיא השופט אברהם אליקים [אב"ד], ואני שותף לה.
16. הרשעתו של המערער שכנגד במספר רב של עבירות מרמה בנסיבות מחמירות בסכומים לא
מבוטלים, והתחזות לעו"ד תוך ניצול חולשתם ומצוקתם של הקורבנות (חלקם עם בעיות
רפואיות או נתונים בהליכי הוצל"פ ופשיטת רגל) מחייב הטלת רכיב של מאסר בפועל מאחורי
סורג ובריח.
17. גם אני סבור שאין צורך בקבלת תסקיר משלים, ולו מהטעם שיש להניח לטובת המערער
שכנגד, כי התסקיר האחרון אכן מלמד על סיכוי ממשי לשיקום כפי דרישת סעיף 40 ד(א) לחוק
העונשין, זאת גם אם מדובר בתחילתו של ההליך הטיפולי. אלא, שבמקרה זה הסיכוי לשיקום
ונסיבותיו האישיות של המערער שכנגד נסוגים מפני האינטרס הציבורי ושאר שיקולי הענישה
כמפורט בחוות דעתו של כב' האב"ד.

ג. קרזבום, שופט

20
21
22
23
24
25
26
27
28

השופטת תמר נאות פרי:

אני מסכימה לחוות הדעת של חבריי.

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 יוני 2023

עפ"ג 46767-03-23 מדינת ישראל נ' כיאל
עפ"ג 60938-03-23 כיאל נ' מדינת ישראל

ת. נאות-פרי, שופטת

1

2

3

הוחלט פה אחד לקבל את ערעור המדינה (עפ"ג 46767-03-23) ולהעמיד את עונש המאסר בפועל על
12 חודשי מאסר בפועל חלף המאסר בדרך של עבודות שירות וביטול צו המבחן בנסיבות אלו.

4

5

6

עוד הוחלט פה אחד לדחות את ערעור המערער שכנגד (עפ"ג 60938-03-23).

7

8

יתר מרכיבי הענישה שנקבעו על ידי בית משפט קמא יישארו ללא שינוי.

9

10

המשיב יתייצב למאסרו בבית סוהר ימ"ר קישון ביום 23.7.2023 עד השעה 10:00, או על פי החלטת
שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון
מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס: רכזת מיון מוקדם 074-7831077 או רשמת מאסרים נדחים
074-7831078 ולהתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת
ההתייצבות.

11

12

13

14

15

16

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

17

18

ניתן היום, ג' תמוז תשפ"ג, 22 יוני 2023, במעמד הצדדים.

19

ג. קוזבום, שופט

ת. נאות-פרי, שופטת

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

20

21